

Nieuwsbegrip XL: Studerend lezen

Studerend lezen

Wat doe je in deze les?

Bij Nieuwsbegrip leer je hoe je informatieve teksten kunt lezen. Je leert welke strategieën handig zijn en dat je sleutelschema's kunt maken. Waarom leer je dat?

Als je iets moet leren uit een tekst, moet je studerend lezen. Je leest de tekst dan om er iets van te onthouden. Het stappenplan en de strategieën bij Nieuwsbegrip kun je gebruiken voor studerend lezen. Een sleutelschema maken is daarbij ook handig.

In deze les krijg je uitleg over en oefen je met studerend lezen. Je maakt gebruik van de strategieën en het stappenplan van Nieuwsbegrip. Ook ga je sleutelschema's gebruiken.

Doel van deze les:

Je weet wat studerend lezen inhoudt.

Je weet welke strategieën je kunt gebruiken voor studerend lezen.

Je weet hoe je sleutelschema's kunt gebruiken bij studerend lezen.

Je weet dat samenvatten een goede strategie is om bij studerend lezen te gebruiken. Je weet dat je verbanden in de tekst moet begrijpen bij studerend lezen.

Studerend lezen

Zo werkt het

Studerend lezen gaat net een stapje verder dan begrijpend lezen. Je moet de inhoud van een tekst zo goed begrijpen, dat je ook onthoudt wat er in de tekst staat.

Uitleg

Studerend lezen: hoe pak je het aan?

Stap 1

- Lees de tekst met behulp van het stappenplan bij Nieuwsbegrip.
- Gebruik de woordhulp als je die nodig hebt.
- Houd een pen of een markeerstift bij de hand.
- Let goed op signaalwoorden.
- Stel vragen over de tekst. Schrijf je vragen op.

Stap 2

Maak een sleutelschema bij de tekst. Laat in je schema de verbanden zien die in de tekst staan.

Stap 3

Je kunt ook een samenvatting maken van de tekst. Gebruik het sleutelschema als hulpmiddel.

Stap 4

Lees je sleutelschema en/of je samenvatting een paar keer door.

Stap 5

Stel jezelf de vragen over de tekst, die je bij stap 1 hebt bedacht.

Kun je ze uit je hoofd beantwoorden? Dan heb je de inhoud van de tekst geleerd.

Studerend lezen

Nu oefenen

OPDRACHT 1

Oefenen met studerend lezen (tweetal)

Werk samen. Gebruik de Hulp van Sam.

1. Eén van jullie speelt Sam. Sam leest de tekstballonnetjes hardop voor.
2. De ander stelt vragen aan Sam. Begrijpen jullie hoe Sam het studerend lezen aanpakt?

OPDRACHT 2

Aan de slag met studerend lezen (tweetal)

Jullie gaan studerend lezen met de Hulp van Sam en de uitleg.

1. Lees tekst 1.

Tekst 1

Rietje redt levens

Gebrek aan schoon drinkwater is een van de grootste problemen in derde wereldlanden. Ruim een miljard mensen over de hele wereld hebben geen zuiver drinkwater. Daardoor sterven elke dag meer dan zesduizend mensen. Vooral kinderen. Maar een simpel rietje kan duizenden levens redden.

LifeStraw

Een bedrijf uit Denemarken ontwikkelde de LifeStraw. De LifeStraw is een drinkrietje met een ingebouwde waterzuiveringsinstallatie. Met het rietje kunnen mensen zelf hun drinkwater zuiveren. Het rietje maakt vuil drinkwater schoon. De LifeStraw kan ongeveer 700 liter water zuiveren. Dat is ongeveer wat een volwassene per jaar drinkt.

Een rietje gaat dus een jaar mee. De LifeStraw kost een paar euro. Mensen kunnen hem gewoon aan een touwtje om hun nek dragen.

Deze vrouw drinkt rivierwater met de LifeStraw.

Internationale prijs

Het idee voor de LifeStraw ontstond tien jaar geleden. De Deen Torben Verstergaard Frandsen wilde iets uitvinden om de gevaarlijke Ginea-worm uit drinkwater te zuiveren. Later deden de Israëliër Moshe Frommer en de Nederlander Rob Fleuren met hem mee. Samen hebben ze de LifeStraw uitgevonden. Het speciale rietje zuivert het water van de Gineaworm. En ook van alle bacteriën en virussen die in het water zitten.

Eind september kregen de uitvinders van de LifeStraw een internationale prijs. Ze kregen de prijs omdat hun uitvinding heel veel levens kan redden.

Kraanwater

In het rietje zitten filters die vuil uit het water halen. Het rietje doodt bacteriën en virussen die ziektes veroorzaken. Bijvoorbeeld diarree en cholera. Het water dat overblijft, lijkt op het kraanwater in de meeste westerse landen. Om te bewijzen dat de LifeStraw werkt, gingen de drie uitvinders de stad in met hun rietje. Ze dronken uit een vieze stadsfontein, uit een gracht en zelfs uit een wc-pot.

Goede voorlichting

De LifeStraw zal verkocht worden aan hulporganisaties in de derde wereld. Maar daar is volgens de uitvinders een goede voorlichting bij nodig. Rob Fleuren: “De mensen moeten de LifeStraw accepteren en handig vinden. Veel mensen in ontwikkelingslanden weten niet hoe gevaarlijk het is om vies water te drinken. Als ze ziek zijn, beseffen ze niet dat het door het vieze drinkwater komt. Er zal goede voorlichting nodig zijn om de mensen te overtuigen.”

Bron: Nieuwsbegrip 2005

2. De een bedenkt vijf vragen bij de tekst. De ander maakt een sleutelschema (zie volgende bladzijde).

Schrijf hier je vragen op:

Vraag 1: _____

Vraag 2: _____

Vraag 3: _____

Vraag 4: _____

Vraag 5: _____ De ander maakt een sleutelschema. Gebruik dit sleutelschema:

Een kleine oplossing voor een groot probleem

Het grootste probleem in derde wereldlanden is:

Gevolg van het probleem:

Oplossing voor het probleem:

Oplossing is bedacht door:

Oplossing werkt ongeveer zo:

Om ervoor te zorgen dat de mensen de oplossing gaan gebruiken, is nodig:

3. Heb jij de vragen bedacht? Stel de vragen aan de andere leerling.

Kan die uit zijn hoofd antwoord geven?

OPDRACHT 3 Vragen stellen en een samenvatting maken (alleen)

1. Lees tekst 2.

Tekst 2

Kindertelefoon bestaat 30 jaar

Word je gepest? Heb je problemen thuis of ruzie met je vrienden? Of voel je je gewoon rot? Dan kun je bellen of chatten met de Kindertelefoon. De Kindertelefoon bestaat dit jaar 30 jaar.

Wat is het?

In 1979 begon de Kindertelefoon in een kantoor in Amsterdam. En stonden twee bureaus met twee telefoons. Het motto was in die tijd: *'Vragen? Moeilijkheden? Bel de Kindertelefoon Amsterdam.'* Kinderen konden in die tijd twee uur per dag bellen. Inmiddels zijn er achttien vestigingen van de Kindertelefoon in het hele land. De Kindertelefoon is een onderdeel van Bureau Jeugdzorg. Dat is een organisatie waar ouders en kinderen naartoe kunnen als een probleem niet met praten alleen kan worden opgelost.

Hoe werkt het?

Bij de Kindertelefoon werken vrijwilligers. Ze werken op verschillende plaatsen in Nederland. Deze mensen vinden het belangrijk dat kinderen in vertrouwen kunnen praten over een probleem en dat ze hulp, advies en informatie kunnen krijgen. Alle vrijwilligers hebben een training gevolgd en zijn experts in het voeren van gesprekken met kinderen. Ze kunnen goed luisteren naar de kinderen die bellen en nemen hen serieus. Je kunt gratis bellen naar de Kindertelefoon op nummer 0800-0432. Ook met je mobieltje bel je gratis. Of je kunt chatten via de chatbutton op www.kindertelefoon.nl. Bellen of chatten kan elke dag van twee uur 's middags

tot acht uur 's avonds, ook in het weekend en op feestdagen. Als je belt of chat hoe je niet je echte naam te zeggen, want de Kindertelefoon is anoniem. De vrijwilligers vertellen nooit iets door aan anderen. Als een kind in nood zit, zorgen ze ervoor dat het kind verder geholpen wordt.

Lees verder op de volgende bladzijde.

Verliefdheid, pesten en vriendschap

Veel vragen van kinderen gaan over verliefdheid, pesten en vriendschap. Vrijwilligster Letty Langerhorst werkt in Amsterdam. Ze is aan het chatten met Wim. Hij wordt gepest op school omdat hij flaporen heeft. Ze noemen hem Dombo de Olifant. Letty: "Wat doe jij meestal als je gepest wordt?"

Wim: "Schoppen en slaan."

Letty: "Helpt dat?"

Wim: "Nee."

Letty: "Heb je geprobeerd het te negeren?"

Wim: "Nee, wat is dat?"

Letty: "Dat je ze geen aandacht geeft. Misschien houden ze dan op omdat ze er niets meer aan vinden. Wil je dat proberen?"

Wim: "Ja, dankjewel."

Letty Langenhorst vertelt: "We zijn getraind om met kinderen te praten. Het is belangrijk dat je tussendoor samenvat wat een kind heeft verteld. En je moet veel open vragen stellen, anders stopt het gesprek snel. Sommige kinderen vragen of je hun pleegmoeder wilt worden. En of ze bij je langs mogen komen. Maar dat kan echt niet. Of ze vertellen je over buitenaardse wezens, of ze willen een liedje zingen. Ik blijf in ieder geval zo lang mogelijk serieus tegen iedereen, hoe raar ze ook doen. Want misschien bellen ze later nog een keer met een serieuze vraag."

Naar: Nieuwsbegrip 2009

2. De één schrijft een samenvatting van de tekst. De ander bedenkt nu de vijf vragen (wissel dus van rol).

Samenvatten

Weet je nog hoe je een samenvatting maakt? Schrijf alleen de belangrijkste informatie uit de tekst op. Let goed op de kopjes. Laat onbelangrijke informatie en voorbeelden weg.

Schrijf hier je vragen op of de samenvatting.

3. Heb jij de vragen bedacht? Stel je vragen aan de andere leerling. Kan die uit zijn hoofd jouw vragen beantwoorden?

Studerend lezen

Lukt het?

OPDRACHT **4**

Meedoen aan een quiz (klas)

Jullie gaan een quiz doen met de klas. De leerkracht stelt de vragen. Wie weet alle antwoorden?

OPDRACHT **5**

Studerend lezen: hoe doe je het? (alleen)

Hoe kun je een tekst zo lezen dat je onthoudt wat erin staat? Vul het schrijfkader in.

Als ik de inhoud van een tekst moet onthouden, dan

.....

Tijdens het lezen

<p>Ik</p> <p>.....</p> <p>En ik</p> <p>.....</p> <p>Daarna</p> <p>.....</p> <p>.....</p>
<p>Ten slotte</p> <p>.....</p>

Hulp van Sam

Studerend lezen

Zo doe je het

Hoi, ik ben Sam.

Zo leer ik het wel!
Ik kan uit mijn hoofd
antwoord geven op de
vragen die ik had
bedacht.

Ik lees eerst de tekst met
het stappenplan. Tijdens
het lezen stel ik vragen
over de tekst.

Om te onthouden wat er in de
tekst staat, kan ik:

- de tekst nog een keer
doorlezen;
- het sleutelschema bekijken;
- de samenvatting nog een paar
keer lezen.

Ik onderstreep de
belangrijkste woorden en
zinnen of markeer ze met een
stift. Ik let goed op
verbanden en
verwijswoorden.

Ik maak eerst
een
sleutelschema!

Ik weet nu waar de
tekst over gaat.

Hoe kan ik op een
handige manier
laten zien wat de
belangrijkste
informatie in de
tekst is?

pagina